

lovani župan g. Florijan Globovnik iz rok g. srezkega načelnika zlato kolajno za civilne zasluge. Povdaril je srezki načelnik njegovo nesebično, požrtvovalno, zelo težavno skrb za občino. Zvedelo se je za njegovo neumorno delovanje v blagor občanov v Belgradu, zato je prejel od kralja to lepo odlikovanje. Vsi občinski odborniki z g. upraviteljem so g. županu iskreno častitali. Tudi prosveta nam je sveta. Imamo naročenih 52 »Slovenskih Gospodarjev«, 6 »Domoljubov«, 3 »Slovenec«, 25 »Glasnikov presv. Srca Jez.«, 31 »Bogoljubov«, 58 iztisov Mohorjevih knjig in to v župniji, ki šteje nekaj čez 950 duš.

Pohrežje pri Mariboru. V ponedeljek dne 13. t. m. smo pokopali umrlega g. Jakoba Sonnenwald, posestnika in zidarskega mojstra. Bil je to stara slovenska korenina iz ljutomerske okolice ter občinski svetovalec in katoliški mož. Dolgotrajna bolezen ga je vezala pol leta na posteljo. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sočalje, umrlemu Jakobu večni mir in pokoj!

Marija Reka. Najbolj stari ljudje pri nas pravijo, da ne pomnijo tako slabe letine, kot je bila preteklo leto. Po gostilnah je vse tiho. Kako ne bi bilo? Saj so v današnji gospodarski krizi naše denarne listnice večinoma prazne, da že skoraj plesnijo. Zato so tudi naše gostilne večinoma prazne, brez pivev, brez muzike in brez plesa. Po naših hribih in planinah smo zdravi in čvrsti. In zdravje je pri starih in mladih najbolj hvalevredno. Ženili se letošnji predpust nismo nič. Menda ni zato ne denarja in ne potrebne ljubezni.

Smarje pri Jelšah. Na velikonočni ponedeljek je obhajal v krogu svoje velike družine svojo 80letnico g. Ivan Lešnik. Rojen na Korškem in vzgojen v Zalcu se je kot mlad trgovec že pred 50 leti pri nas naselil. Ob strani svoje skrbne, že po končani svetovni vojni umrle žene Jožefe, rojene Černovšek, iz St. Jurja je z dobrim kruhom preskrbel vse svoje še danes živeče desetero otroke. Njegova marljivost pa ga je povzdignila do slovesa dobrega trgovca in ga je njegova prijaznost prikupila našim ljudem. Njegove 80letnice se zato poleg njegovih otrok veseli tudi trška občina, kateri je svoje dni dolgo časa načeloval, in pa tudi cela naša župnija, kateri daja vseskozi lep ugled krščanskega obhajanja nedelj in praznikov. — Res, veselo velikonoč smo imeli ob najlepšem vremenu in četudi smo vstreljali mnoga, ni bilo nobene nesreče. Smo pač previdni! — V cvetu mladosti nas je zapustila v začetku spomladi in novega cvetja Tončka Pišekova na Jazbinah. Stara sovravnica naše mladine, jetika, je vzorno dijakinja ljubljanske gimnazije že pred letom položila na bolniško posteljo in ji v njenem 17. letu izpila mlade moči. Bila je Tončka že v Ljubljani lepa cvetka Marijinoga vrta. Malo pred smrtjo pa se ji je izpolnila vroča želja, da je bila vcepljena na tukajšnje mogočno drevo Marijine družbe. Velika množica je pospremila njene telesne ostanke na domače pokopališče, njeno nedolžno dušo pa so spremljevale naše molitve v naročje Marijino, kjer prav gotovo tudi na nas pozabila ne bo. — Kakor povsod, imamo zaradi zapoznele spomladi tudi pri nas polne roke dela, pa ga opravljamo radi v zaupanju, da nam prinese obilno plačilo.

Smarje pri Jelšah. Že doma nam je letošnja dolgotrajna zima pobrala mnogo rojakov, pa jim tudi v tujini ni prizanašala. Pred dobrim mesecem so v Slov. Bistrici pokopali zasebnega uradnika in posestnika Srečka Lorber iz Zastranj, v Mariboru pa na cvetno nedeljo drugega odličnega rojaka Jakoba Čakš.

Avstrija ga je svoječasnó k vojakom vpoklicala iz 6. gimnazijskega razreda v Celju, kjer se je marljivo učil. Od preprostega vojaka se je povzpela do kapetana I. razreda. Bil je vseskozi zvest sin svojega slovenskega naroda in je ko tak takoj po svetovni vojni prevzel posele pri štajerskem obmejnem poveljstvu ter vestno vodil skladišče živil za vojaštvo. Dokler ni bil poklican v Skopje. V dolgotrajni službi mu je oslabilo srce. V ormoški bolnici je v svojem 54. letu iskal zdravlja pri svojem skrbnem rojaku primariju dr. Hrovatu, pa je že bilo prepozno. Bog mu daj večni mir in pokoj!

Svetina pri Celju. Dne 23. marca t. l. je bil tukaj pogreb znamenitega Svetinčana stare, najboljše vrste: Andreja Klinarja, po domače Puvina. Mož je bil starček, 83 let je imel, a še čudovito čvrst in vedno zdrav. Živel je s svojo enako priletno ženko in eno hčerko v tihem, skritem kotičku prijazne Svetine. Prej je bil posestnik in gostilničar na Svetini, mož poštenjak, kakor jih je danes vedno manj; bil je pravi kmet, obenem gostilničar, izvrsten in zato imovit kmet, prijazen, postrežljiv krčmar, katerega so poznali in spoštovali premmogi romarji, letoviščarji in tujci, ki že od nekdaj radi prihajajo na znamenito tamošnje božjo pot in nad vse zanimivo izletno točko celjske okolice. Stari Puvin je bil tudi mnogoletni občinski odbornik in cerkveni ključar skozi več dob. Ko je stara, prvotna svetinška cerkev, sv. Ani posvečena, začela razpadati in so jo hoteli podreti, je zastavil ravno stari Puvin ves svoj ugled, pa tudi znaten del svojega premoženja, da se je cerkva zopet čedno obnovila. Vrli krščanski mož si je štel v posebno srečo, da ga je birmal še škof Slomšek. Lepo je živel v božjem miru, zadovoljen ter bogoudan; zato ga smrt, ki ga je zadela dne 21. marca nenadoma, ni iznenadila. V velikem, častnem sprevodu je spremljala dne 23. marca velika množica znancev, sosedov ter prijateljev od blizu in daleč Puvina na njegovem zadnjem zemeljskem potu. Domači g. župnik mu je ob odprtem grobu spregovoril zasluženó slovo. Vrli mož-poštenjak, počivaj v miru do onega velikega dne, ko te bo poklical na sodbo Gospod, kateremu si v svojem življenju tako zvesto in stanovitno služil! — Na Svetini teži še sedaj ob velikonočnih praznikih v osojah mnogo snega; ozimne so pa na posameznih osonjih njivah več ali manj uničene. Na sadnem drevju pa nam je nesrečni zajec zlasti v marcu napravil naravnost ogromno škodo. Slabo se začinja za nas to leto!

*

O vzgoji mladine pri Indijancih.

Tukaj hočemo navesti nekatere vzgojne točke pri Sioux-Indijancih, dokler so se še podili prosto okrog po neizmernih ravninah Sev. Amerike.

Indijanček v zibelki.

Prve mesece je prebil indijanski novorojenček v čudni zibelki, ki je obstojala iz kosa deske, na katero je bilo pritrjeno usnje kakor pri copati in je tvorilo za malčka prijetno skrivališče. Ker so se Indijanci selili iz kraja v kraj, je nosila mati zibelko ali na hrbtu, ali je pa počivala na majhnem konjičku, zvečer je bila obešena na vejo drevesa. Na kako omehkuženje Indijanka ni bilo niti misliti.

Vsak otrok je prejel po rojstvu ime, ki pa ni bilo stalno. Še le, ko je bil neobogljeneč star nekaj mesecev, mu je dal junak dotičnega plemena ob navzočnosti sorodnikov ter prijateljev pravo ime, katerega je zamoglo pozneje spremeniti kako posebno dejanje ali doživljaj.

Nastop vsake otroške dobe so proslavljali Indijanci s posebno slovesnostjo. Bodisi, da je šlo za prve korake dece, prvo samostojno ročno delo, ali za ustrelitev prve divjačine. Ob takih priložnostih so predstavili otroka plemenu in gojili v njem častihlepje.

Indijanske deklice in dečki so uživali popolnoma ločeno vzgojo in radi tega hočemo tudi mi govoriti:

1. Izobrazba deklic.

Indijansko deklico so proslavljali že v zibelki kot mater slavnega bodočega zaroda in so jej prepevali tudi tozadnevne pesmi. Ko je pričel otrok govoriti, že mu je pripovedovala mati ali babica (zadnja je igrala pri vzgoji deklic najvažnejšo vlogo) o vseh znamenitih ženskih prednicah, da bi navdušila že otroke za posnemanje prednikov. Deklice so se igrale tudi s punčkami in sploh so bile vse igrave usmerjene kot priprava za poznejši gospodinjski ter materinski poklic. Bodisi da je mati pripravljala kosilo, ali strojila kožo, vedno je bila pri njej deklica s tozaddevno igravo. Igraje se je naučil otrok vsega za življenje potrebnega.

Nadaljna najvažnejša igrača indijanske deklice je bil lasten šotor. Ta je bil narejen in opremljen po vzgledu šotora staršev, a seveda je bil znatno manjši. Pod šotor je smela povabiti deklica svoje prijateljice, tukaj so kuhale ter pekile. Najboljše se je godilo starim materam, katere so vnukinje pridno vabile in jih pogoščale. Na ta način se je privadila Indijanka kuharske spretnosti igrave.

Kaj so zahtevali od Indijanke?

Ubito divjačino je morala odreti, pripraviti kožo in jo ustrojiti. Skrbeti je morala za pripravo raznih jedi, korenin, riža, medu itd. Njeno opravilo je bila tudi postavitve šotora, ki je bil v zimi iz živalskih kož, v poletnem času iz drevesne skorje, katero so lupile in pripravljale žene. Skrbeti je morala Indijanka za obleko celi družini. Ako je bilo indijansko pleme na potovanju in se je utaborilo, in ko je vse poleglo utrujeno, se je lotila žena postavitve šotora, priprave jedi itd. Razven tega so še jo čakale vse prijetne in neprijetne materinske dolžnosti. Položaj Indijanke ni bil posebno rožnat, ker se je brigaž mož le za divjačino in bojevanje, vsa druga dela in opravila so pa počivala na ramah žene.

Čistost telesa in šotora je bila ena glavnih dolžnosti indijanskih žensk. Črne lase so si spletale v dve kiti, učile so se plavati in se vadile v drugih spretnostih, ki so utrjevale njih telo.

Ko je dorasla Indijanka v devojko za možitev, so slavili poseben praznik, katerega so se smeli udeležiti le oni, kojih življenje je bilo na najboljšem glasu. Posebna čast je bila, če se je kdo lahko ponašal, da se je udeležil večjega števila deviških slavnosti. Ob takih

slovesnih prilikah, ob katerih so se vršile razne igre ter plesi, so imeli mladi Indijanci priliko, da so se seznanjali s čednostnimi deklicami svojega plemena.

Sploh so se pa ogibale mlade Indijanke po možnosti moških.

Snubitev in poroka.

Za možitev zrela Indijanka je dobila hitro ženina. Mladi par se je spoznal pri kakem deviškem prazniku ali ob priliki pohodov k studencu. Fant se je skušal izvoljenki razodeti, a ta je seve skraja izbegavala. Ako se mu je posrečilo, da je smel stopati ob strani ljubice, jej je odkril svojo ljubezen. Mladenič pa nikakor ni prejel takoj odgovora, ampak je blodil po indijanski navadi nekaj časa po negotovosti. Je preteklo nekaj časa, predno se je odločila deklica za zakon. Ko je padla odločitev, so slavili v najožjem družinskem krogu predsvatbo, nakar se je podal mladi zakonski par na ženitovanjsko potovanje po prerijah ali po gozdovih. Še le po vrnitvi je bila prava svatba, na kateri so izročali zakoncema dragocena darila.

2. Nekaj o moški vzgoji.

Indijanskim dečkom so prepevali že v zibelki o slavnih činih prednikov. Kakor mogoče hitro so seznanili otroka z zgodovino ter pravljicami plemena. Dečki so morali enkrat slišano pripovedovati ob navzočnosti starejših, od katerih so želi grajo ali pohvalo. Indijanski dečki so bili vestni poslušalci in zelo nadarjeni. Ta način učenja je dečke podžgal, da so se naglo naučili vsega, kar je bilo potrebno možu in predvsem bojevniku. Nič ni bilo indijanskemu dečku pretežavno, ni se ustrašil nobenih težkoč. Treba še prav posebno poudariti, da so indijansko moško mladež posebno navajali k — zmernosti v jedi ter pijači, k samozatajevanju ter potrpežljivosti.

Kakor zgodovine prednikov se je naučil Indijanček igraje tudi zemljepisja, da se je povsod spoznal. Posebno pažnjo so polagali na opazovanje narave. Mladec je moral poznati vsa drevesa, cvetlice in trave in pred vsem pa živali, njih posebnosti, sled itd. Kakor je prejela deklica zgodaj svoj šotor, je dobil dečko lok ter pušico, da se je v njem vzbudil lovec in bojevnik.

Dečki so morali spoštovati starejše, in predvsem starce. Pušenje je bil pri Indijancih običaj, a si je smel mladenič zapaliti prvo pipo še le tedaj, ko se je prvič proslavil v boju.

Veliko ulogo je igral pri Indijancih šport, kakor: streljanje, tek, rokoborba, plavanje ter razne lovske igre. Pogostokrat so se vršile med posameznimi plemeni tekme, ki so se razvile s časom v veličastne slovesnosti.

Pred 22. letom se ni približal noben Indijanec dekletu. Ako je dosegel to starost, je moral dokazati, da je dober lovec in bojevnik in nato je še le smel misliti na ustanovitev lastne družine.

★

Molitve po maši z novim besedilom, kakor ga določa novi katekizem, so izšle v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena dosedanja.

Novejše.

Izid občinskih volitev na Španskem. Zadnjo nedeljo so se vršile na Španskem občinske volitve, pri katerih so zmagali republikanci v 40 pokrajinah od 50 ter so si zlasti priborili ogromno večino po mestih.

Portugalska revolucija ima svoj izvor na portugalskem otočju v Atlantskem Oceanu in pred vsem na otoku Madeira, ki je prijavil Društvu narodov popolno neodvisnost pod imenom Atlantis.

Rumunija bo skoro gotovo dobila izvenparlamentarno uradniško vlado.

Avstrija si želi koncentracijsko vlado.

Čehoslovaški finančni minister Engliš bo podal te dni iz zdravstvenih ozirov ostayko.

Knjige.

»Kako si sam izračunam davek in kaj bi moral vedeti vsak davkoplačevalec.« To knjižico je izdala Kmetiska zveza v Mariboru. Cena 2 Din. Dobite jo v Vaši domači krajevni Kmetiski zvezi, ki bo to tudi pri cerkvi razglasila. Knjižico prodaja tudi tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5 in Aleksandrova cesta 6, ter Slomškova zadruga Celje.

Šmarnice za 1931. »Pozdravljena Kraljica,« spisal ljubljanski šmarnični pridigar dr. Jerše. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. — Izidejo pa še ene »Jaz sem otrok Marijin.« Cena še ni določena, bo okrog 10 Din, kakor poročajo listi. Župni uradi lavantinske škofije naročajo Šmarnice potom Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.



Na trgu. Gospa stopi k ženi z gobami in reče: »Kupila bi gobe, a se ne zanesem prav, da ne bi imeli vmes tudi

strupenih.« — Kmetica: »Nič se bati, gospa! Pretekli teden sem jih skuhala svojemu možu, le dva dni je ležal, potem pa je bilo boljše.«

Minka (ko je videla, da mama nekaj dobrega nosi v bolniško sobo): »Mama, ali bom lahko jaz imela ošpice, potem ko Mirko ozdravi?«

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti, izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju zdravniške vede o presnavljanju zatrjujejo, da so dosegli z »Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 18

MALA OZNANILA

Mlin na stalni vodi, zidan in z opeko krit, v bližini dveh trgov, ob glavni cesti, vsa ostala poslopja: hlev, svinjaki in klet v novem zidanem stanju ter z opeko krito, prodam s pripadajočo zemljo, njivami, travniki, vinogradom z inventarjem vred, 8 oralo bukovih hoste, vse arondirano, radi bolezn za 85.000 Din. Ponudbe na naslov: Franc Zupan, gostilna, p. Podsreda. 687

Starejšo osebo sprejemem, k bolehnih starih. Vprašati v trgovini Kovačič, Maribor, Slovenska ulica 10. 686

Cepljena trte rizling, rulandec, Zlahtnina, vse prvovrstno, komad 1 Din, nudi Andrej Brumen, Juršinci pri Ptuj. 688

Krasno sadonosno posestvo, 20 minut od Sv. Trojice v Slov. gor., z najlepšimi njivami, travniki in gozdi, se drži vse skupaj, vsega 10 oralo, se pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji takoj proda. Natančneje se izve pri g. Leopoldu Lubec, Sv. Trojica v Slovenskih gorah. 688

Harmoniko štirivrstno, novo, prodam. Seme, Ptuj, brivnica pri turnu. 685

Mizarskega vajenca takoj sprejemem, Lovrenc Korošec, mizar, Radenski vrh, p. Slatina Radenci. 684

Globoko petri naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem ter znanem, da je naša preblaga, nepozabna soproga, oziroma mati, sestra, teta in babica, gospa

Plešivčnik Marija roj. Piko

v pondeljek, dne 13. aprila 1931, ob 15. uri, v starosti 55 let, po dolgi in mučni bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanki predrage in preblage pokojnice se bodo v četrtek, dne 16. aprila, ob 8. uri dopoldan, blagoslovili in nato na pokopališču pri D. M. na Jezeru položili v lastnem grobišču k zadnjemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bude opravila pri D. M. na Jezeru po končanih pogrebnih obredih.

Prevalje, dne 13. aprila 1931.

Plešivčnik Josip, soprog.

Josip, Ivan, Marija omožena Bernardi, Tončka omožena Sušnik, Fric, Malka, Ernest, otroci.

Piko Šimen, brat. Božič Lenčka, sestra.

Poldika roj. Pristov, Angela, roj. Večko, snahi.

Bernardi Josip, dr. Sušnik Fran, zeta.

Janko, Drago, Ivan, Francek, vnuki.